

DEBRECENI EGYETEM

Informatikai Kar

Egy konkrét vállalat likviditás és jövedelmezőség elemzése

Témavezető:

Dr. Hernádi László
egyetemi adjunktus

Készítette:

Nagy Nándor
gazdaságinformatikus

Debrecen

2010

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
I. PÉNZÜGYI ELEMZÉS ELMÉLETE	6
1.1. A PÉNZÜGYI ELEMZÉS SZEREPE	6
1.2. A PÉNZÜGYI ELEMZÉSBEN ÉRDEKELT SZEREPLŐK INFORMÁCIÓIGÉNYE	6
1.3. A PÉNZÜGYI ELEMZÉS CÉLJA, TARTALMA	7
1.4. A PÉNZÜGYI ELEMZÉS INFORMÁCIÓFORRÁSAI	7
1.5. A PÉNZÜGYI MUTATÓKRÓL	10
1.5.1. A MUTATÓK ALAPTÍPUSAI	11
1.5.2. A MUTATÓK MEGKÖZELÍTÉSI MÓDJAI, SZEMLÉLETE	11
1.5.3. A MUTATÓK FŐBB CSOPORTJAI, AZOK ISMERTETÉSE ÉS FAJTÁI	11
1.5.4. A PÉNZÜGYI MUTATÓK ELŐNYEI ÉS HÁTRÁNYAI	14
II. A HÁFÉSZ COOP ZRT. BEMUTATÁSA	15
2.1. A HÁFÉSZ COOP ZRT. TÖRTÉNETÉNEK ÁTTEKINTÉSE	15
2.2. A HÁFÉSZ COOP ZRT. GAZDÁLKODÁSA	17
2.3. A HÁFÉSZ COOP ZRT. SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE	20
III. A MÉRLEGADATOK ELEMZÉSE	23
3.1. AZ ESZKÖZÁLLOMÁNY ELEMZÉSE	23
3.2. FORRÁSOK	24
IV. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE	26
4.1. BEVÉTELEK	26
4.2. KÖLTSÉGEK ÉS RÁFORDÍTÁSOK	27

V. PÉNZÜGYI MUTATÓK	30
5.1. A PROGRAM BEMUTATÁSA	30
5.2. LIKVIDITÁSI MUTATÓK	33
5.3. ELADÓSODOTTSÁGI MUTATÓK	35
5.4. MŰKÖDÉSI MUTATÓK	36
5.5. PIACI MUTATÓK	39
VI. CASH FLOW (PÉNZMOZGÁSOK)	40
ÖSSZEFOGLALÁS	42
IRODALOMJEGYZÉK	44
FÜGGELÉK	45

BEVEZETÉS

Dolgozatom témája a HÁFÉSZ COOP Zártkörűen működő Részvénytársaság 2007-től 2009-ig tartó időszakának likviditás és jövedelmezőség elemzése. Választásom főleg személyes okokból esett a Zrt.-re, szívesen fogadtak és nagyon készségesen segítettek munkámat, biztosították a forrásokat. Úgy érzem, hogy a választott téma fedi le legjobban az egyetemen szerzett ismereteimet gazdasági szempontból, illetve a kidolgozásánál olyan tudásra teszek szert, amit szeretnék kamatoztatni leendő munkám során. Informatikai tapasztalataimat hasznosítva pedig egy olyan program készítését tervezem, amely képes a megadott adatok alapján a mutatók kiszámítására és értelmezésére.

A pénzügyi elemzés nagyon fontos a vállalat számára, hogy pontos képet kapjanak a vállalkozás tevékenységéről, illetve eredményességéről a vállalat vezetői, hitelezői (hitelképesség bemutatása) és befektetői (főként a hozamokkal, befektetéssel kapcsolatos piaci mutatók). Az elemzés célja, hogy feltárja, számszerűsítse és értékelje azokat a feltételeket, körülményeket, amelyek befolyásolják a költségvetési szerv gazdálkodását, a vezetés döntéseinek előkészítését, a megtett intézkedések végrehajtását.

Egyértelműen kijelenthető, hogy a vállalkozások részletes értékelése nem elhanyagolható. Az alapos elemzést a számviteli törvény is előírja az éves beszámoló tartalmának meghatározásával, valamint nyilvánosságra hozatalának, közzétételének kötelezettségével.

Céлом az volt, hogy a pénzügyi (likviditási, eladósodottsági, működési, piaci) mutatókat bemutassam, 2007-től 2009-ig terjedő időszakban kiszámoljam és magyarázzam az értékeket. Másrészt, hogy az arányszámok meghatározásához szükséges forrásoknak változását is értelmezsem. A mérleg, eredménykimutatás és cash flow elemzés eredménye általában a tárgyév és a bázisév megfelelő adatainak hányadosa, amely megmutatja, hogy mennyi a változás mértéke a vetítési alaphoz képest.

Az elemzőképesség nem az arányszámok kiszámításakor kell, hanem az adott kérdést legjobban tükröző mutató kiválasztásához, a kiszámított eredmény értelmezéséhez. Az arányszámok önmagukban semmitmondóak, mindig viszonyítani, hasonlítani kell korábbi időszakhoz, ugyanabban az üzletágban működő egy-két versenytárshoz, vagy ágazati

átlagteljesítményhez. Fontos meglátni az összefüggéseket és ami mögöttük van, illetve mindent, ami befolyással lehet a cég tevékenységére.

Dolgozatom első része elméleti háttérrel biztosít a téma megértéséhez:

A pénzügyi elemzés

- szerepéről,
- céljáról,
- tartalmáról,
- az információforrásairól,
- illetve az elemzésben érdekelt szereplők információigényéről kapunk pontos

képet.

A második rész nagyon fontos a további elemzés jobb megértése érdekében. Az első alfejezete történeti áttekintést nyújt a HÁFÉSZ COOP Zrt-ről, aztán bemutatom a cég gazdálkodását, fő tevékenységi körét, majd a szervezeti felépítést.

A további részekben elsőként a mérlegadatokat, majd az eredménykimutatást, aztán a pénzügyi mutatókat és végül a cash flow kimutatást elemzem. Az olvasó pontos képet kap 2007-től 2009-ig tartó időszakban a részvénytársaságnál bekövetkező változásokról, illetve azok mértékéről.

I. PÉNZÜGYI ELEMZÉS ELMÉLETE

1.1. A pénzügyi elemzés szerepe

A vállalkozások gazdálkodásának egyik legfontosabb elemzési területe a pénzügyi helyzet vizsgálata. A vállalkozás vezetése épp úgy érdekelt a pénzügyi helyzet naprakész ismeretében, mint a piac külső szereplői, a hitelezők, a szállítók, a befektetők stb. [1]

A pénzügyi elemzés a vállalat minősítésének egyik eszköze a cégértékelés, a pénzügyi terv és a befektetési tevékenység vizsgálata. Ez a módszer olyan információkat biztosít, amelyek elegendők a vállalat megítéléséhez vagy befektetési-, illetve hitelezési döntések meghozatalához. A vállalatok irányításában a pénzügyi vezetésnek van kiemelkedő szerepe, aminek a legfontosabb feladata a pénzügyi stratégia kialakítása. Ebben hatékony segítséget nyújtanak a pénzügyi elemzés módszerei. A pénzügyi elemzés nem csak a stratégia megalkotásában kap központi szerepet, hanem alapvető segítséget nyújt annak megvalósításában is.

1.2. A pénzügyi elemzésben érdekelt szereplők információigénye

Valamennyi piaci szereplő – a vállalat külső és belső érintettjei egyaránt – érdekelt a vállalat teljesítményének objektív megítélésében. A különböző gazdasági szereplők más és más aspektusból érdeklődnek a vállalkozás működése iránt:

- tulajdonosok: a tőke hozadéka, a vagyon gyarapodása, osztalékfizetés, kockázati tényezők,
- befektetők és hitelezők: a hitelképesség, azaz a kölcsönösszeg visszafizetésének biztonsága,
- szállítók: arra kíváncsiak, hogy a vállalat mint partner megbízható-e, időben teljesíti-e fizetési kötelezettségeit,
- vevők: azt akarják tudni, hogy képes-e a vállalat a jövőben is a fogyasztói igényeket az elvárt színvonalon kielégíteni,
- vállalati vezetők: a döntés előkészítéséhez és a tevékenységek visszamenőleges értékeléséhez van szükségük információra,
- munkavállalók: munkájuk és jövedelmük biztonsága érdekli.

A felsorolt gazdasági szereplők részéről jelentkező információ igény az esetek többségében pénzügyi elemzéssel elégíthető ki. A pénzügyi elemzés egyszerre alkalmas a vállalat teljesítményének ellenőrzésére és a vállalkozás vagyoni illetve jövedelmi helyzetének megítélésére. A két megközelítés alapvetően az információ forrásában, az elemzés céljában és az eredmények felhasználóiban tér el egymástól. [2]

1.3. A pénzügyi elemzés célja, tartalma

A pénzügyi elemzés célja, hogy információkat szerezzen a vállalat működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről, illetve mindazon folyamatokról, eredményekről és problémákról, amelyek az adott vállalkozást jellemzik. [3]

A pénzügyi elemzés olyan eljárások, vizsgálati módszerek felhasználásával történik, amelyek alkalmasak a vállalkozás vagyonának (az eszközöknek) és a forrásának (a tőkének), illetve eredményességének a vizsgálatára, hatékonyságának, pénzügyi teljesítőképességének kifejezésére, minősítésére. Közülük a legfontosabb vizsgálati módszerek a gazdasági mutatók, amelyek által nyert mutatószámokkal történik a különféle kötelezően és a saját elhatározásából összeállított beszámolóknak, tájékoztatóknak a vállalat gazdálkodásának, fejlesztési és finanszírozási elgondolásainak bemutatása. [2]

1.4. A pénzügyi elemzés információforrásai

A pénzügyi elemzés legfontosabb információforrása az éves beszámoló.

Az **éves beszámoló** a kettős könyvvitelt vezető vállalkozó az üzleti évről, az üzleti év utolsó napjával, mint mérlegfordulónappal éves beszámolót, vagy – ha a számviteli törvény lehetővé teszi – egyszerűsített éves beszámolót köteles készíteni.

Az éves beszámolónak a vállalkozó

- vagyoni,
- pénzügyi és
- jövedelmi helyzetéről, azok változásáról megbízható, valós képet kell mutatnia. [4]

Amennyiben két egymást követő üzleti évben a következő három, nagyságot jelző mutató közül legalább kettő nem haladja meg a jelzett határértéket, akkor a vállalkozás készíthet

egyszerűsített éves beszámolót (nem kötelező, ekkor is választhatja az éves beszámolót). A mutatószámok és az értékhatárok az alábbiak:

- az éves nettó árbevétel 1000 millió forint,
- a mérleg főösszege 500 millió forint,
- a tárgyévi átlagos foglalkoztatotti létszám 50 fő. [11]

Az éves beszámoló magába foglalja a mérleget, az eredménykimutatást, a kiegészítő mellékletet és az üzleti jelentést.

A **mérleg** olyan – egy- vagy kétoldalú – kimutatás, amely a vállalkozó vagyont tartalmazza, a vállalkozási tevékenységben betöltött szerepük (eszközök), eredetük szerint csoportosítva (források), összevontan, pénzürtékben, adott időpontban.

A számviteli törvény alapján a vállalkozás választhat, hogy „A” vagy „B” típusú mérleget készít. A két változat között technikai különbség van.

Attól függően, hogy a vállalkozás éves beszámolót vagy egyszerűsített éves beszámolót készít, a mérleg előírt tagolása eltérő.

Az egyszerűsített éves beszámoló mérlege kizárólag az éves beszámoló mérlegében nagybetűvel és római számmal szereplő sorokat tartalmazza, vagyis az adatokat magasabb aggregátsági szinten, kevésbé részletesen mutatja be. [10]

A **mérlegadatok elemzése** tartalmazza az adatok összegyűjtését, csoportosítását és feldolgozását, mutatószámok képzését, összehasonlítását megelőző évi (bázis) adatokkal, esetleg tervezett adatokkal, továbbá következtetések levonását. A vizsgálódás magába foglalja a vagyon illetve eszköz-struktúra, tőkestruktúra, eladósodottság, tőkeellátottság és a pénzügyi helyzet értékelését.

Az **eredménykimutatás** olyan számviteli okmány, amely a beszámolási időszakra vonatkozóan, meghatározott szerkezetben, összevontan és pénzürtékben tartalmazza a vállalkozás eredményeit és ráfordításait, továbbá a kettő különbözeteként a keletkező eredményt. Az eredménykimutatás célja, hogy megbízható információkat nyújtson a piac szereplőinek (a tulajdonosoknak, a hitelezőknek, a befektetni szándékozókknak, a menedzsereknek és egyéb érdekelteknek) jövőbeni döntésének megalapozásához, vagyis valós és hű képet adjon:

- a vállalkozás jövedelmi helyzetéről, illetve a tevékenységek jövedelemtermelő képességéről, azok változásáról,

- a mérleg szerinti eredmény kialakulásáról,
- a keletkezett eredmény felosztásáról a vállalkozás, a tulajdonosok és az állami költségvetés között. [6]

A számviteli törvény tartalmi szempontból két típusú eredménykimutatás elkészítésére ad lehetőséget.

- *Összköltség-eljárással* készülő eredménykimutatás esetén a vállalkozás az üzemi-üzleti tevékenység eredményét az üzleti évben elszámolt értékesítés nettó árbevételének, az eszközök között állományba vett saját teljesítmények értékének, az egyéb bevételeknek, valamint üzleti évben elszámolt anyagjellegű ráfordítások, személyi jellegű ráfordítások, értékcsökkenési leírás és egyéb ráfordítások együttes összegének különbözeteként számítja.
- *Forgalmiköltség-eljárással* készülő eredménykimutatás esetén az üzleti évben elszámolt értékesítés nettó árbevételének és az értékesítés közvetlen költségei, az értékesítés közvetett költségei különbözetének, valamint az egyéb bevételek és az egyéb ráfordítások különbözetének összevont értékeként kapjuk meg az üzemi-üzleti tevékenység eredményét. [10]

Az **eredményvizsgálat** a vállalkozás jövedelemképző vagy termelő képességének megítélésére irányul. Az eredménykimutatásból hozam-, teljesítmény- és eredménymutatók számíthatók. Az elemzéshez olyan mutatószámok felhasználására van szükség, amelyek alkalmasak a vállalkozások hatékonyságának, pénzügyi teljesítőképességének kifejezésére, minősítésére. Ezek lehetnek abszolút számok, viszonyszámok vagy indexek.

A **kiegészítő melléklet** a mérlegben és az eredménykimutatásban szereplő adatokat részletező számszerű információkat és szöveges magyarázatokat tartalmazza. A számviteli törvény előírásain túl tartalmazza mindazokat az adatokat, amelyek a vállalkozó

- vagyoni,
- pénzügyi helyzetének,
- működése eredményének

megbízható, valós bemutatásához a tulajdonosok, a befektetők, a hitelezők számára a mérlegben, az eredménykimutatásban szereplő adatok mellett szükségesek. A kiegészítő melléklet tartalmazza az általános részt, a specifikus részt, a tájékoztató részt és a cash flow-kimutatást. [4]

A **cash flow** – általánosan elfogadott értelmezés szerint – nem más, mint pénzforrások képződésének és felhasználásának folyamata egy meghatározott időszak alatt. Az angol terminológiánál maradván a cash flow a következő egyenlet segítségével értelmezhető:

$$\text{Cash flow} = \text{Cash in-flow} - \text{Cash out-flow},$$

azaz a cash flow értéke megegyezik a pénzbevételek és a pénzkiadások különbségével, végső soron tehát a pénzeszközök állományváltozását jelenti. [1]

Üzleti jelentést, mely a múltbeli és jövőbeli adatokra építve a vállalkozás üzletmenetének fejlődéséről, teljesítményéről szól, az éves beszámolót összeállító vállalkozásoknak kell készíteniük. [10]

A pénzügyi elemzés alapjául szolgálhat ezen túl számos külső információforrás is, mint pl. az adóhivatal, MNB (Magyar Nemzeti Bank), szakminisztériumok, KSH (Központi Statisztikai Hivatal) vagy gazdasági kutatóintézetek kutatásai és elemzései. Ezen adatok leginkább akkor hasznosak, ha a vállalat teljesítményét az iparágban működő cégekkel hasonlítjuk össze.

Az pénzügyi elemzés irányulhat egy vagy több beszámolási időszak adatainak értékelésére. Az egy évre vonatkozó vizsgálat statikus képet nyújt a vállalkozásról. Több év adataira vonatkozó vizsgálat a változásokat is számba veszi és előrejelzést is lehetővé tesz.

1.5. A pénzügyi mutatókról

A pénzügyi kimutatások jó alapot szolgáltatnak a vállalkozás pénzügyi helyzetének elemzéséhez. Különböző mutatószámok segítségével pedig sűrűsítjük, standardizálhatjuk a rendelkezésünkre álló információt. A mutatószámok alapjául szolgáló információkat elsősorban a pénzügyi kimutatások szolgáltatják, melyek megbízhatósága jelentősen befolyásolja a mutatószámokból levonható következtetéseket. Egyértelmű, hogy torz alapadatokból végezve a számításokat csak rossz eredményeket kaphatunk. Ezért a mutatószámok alkalmazása során mindig legyünk óvatosak, és ha tehetjük, ellenőrizzük a számítás alapjául szolgáló adatok helyességét, megbízhatóságát.

A mutatószámok rávilágítanak a vállalkozás erősségeire, gyengeségeire és lehetővé teszik a különböző időszakokban realizált teljesítmények közötti szemléletes összehasonlítást. [10]

1.5.1. A mutatók alaptípusai

- **abszolút mutatók:** forintban (dollárban, fontban, stb.) mutatják a vizsgálandó nagyságrendet; különösen az angolszász gyakorlatban terjedt el;
- **relatív mutatók:** valamihez viszonyítva jellemzik az adott területet; különösen a kontinentális gyakorlatra jellemzők. [8]

1.5.2. A mutatók megközelítési módjai, szemlélete

- **Statikus** (stock jellegű, állományi) **mutatók:** adott időpontban értelmezhető állományi adatokból épülnek fel; a számvitelben a mérlegből nyerhető információkra épülnek;
- **Dinamikus** (flow jellegű, forgalmi) **mutatók:** adott időszak alatt értelmezhető adatokból számíthatók; számvitelileg az eredménykimutatásból és a cash flow-kimutatásból nyerhető adatbázison alapulnak. [8]

1.5.3. A mutatók főbb csoportjai, azok ismertetése és fajtái

I. **Likviditási mutatók:** arányszámok, amelyek a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek viszonyát fejezik ki.

Fajtái:

- a) Abszolút mutatók
 1. Forgóeszköz-befektetés
 2. Nettó forgótőke
- b) Relatív mutatók
 1. Likviditási ráta
 2. Likviditási gyorsráta
 3. Pénzeszközarány

Az eszközök likviditási fokozatai:

- I. fokozatú eszközök (mobil eszközök): a készpénz, a látra szóló bankbetétek, a bemutatókra szóló piacképes értékpapírok.
- II. fokozatú eszközök (rövid időn belül mobil eszközzé tehető): a vevőállomány, a váltókövetelések, az egyéb követelések.
- III. fokozatú eszközök: a készletek.
- IV. fokozatú eszközök: az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a befektetett pénzügyi eszközök.
- V. fokozatú eszközök (illikvid) eszközök: a kétes követelések, az elfekvő, inkurrens készletek, tárgyi eszközök.

A kötelezettségek likviditási fokozatai:

- I. fokozatú kötelezettségek: azonnal esedékes kötelezettségek.
- II. fokozatú kötelezettségek: 90 napon belül esedékes kötelezettségek.
- III. fokozatú kötelezettségek: 91-180 napon belül esedékes kötelezettségek.
- IV. fokozatú kötelezettségek: 180 napot meghaladóan, de 365 napon belül esedékes kötelezettségek.
- V. fokozatú forrás: saját tőke.

II. Eladósodottsági (tőkeáttételi) mutatók: a vállalat eladósodottságát mérik; nem csak rövid távú, hanem idődimenzió nélküli vizsgálatot is lehetővé tesznek.

Fajtai:

1. adósságfedezeti mutatók,
2. adósság-visszafizető képesség,
3. kamatfedezeti mutató.

III. Működési mutatók: a menedzsment eredményességét mérő mutatók.

Fajtái:

a) Jövedelmezőségi mutatók: e mutatócsoport a vállalat eredményességét mutatja relatív formában. A viszonyítási alap általában az eszközállomány, a saját tőke vagy a nettó árbevétel.

1. ROE
2. ROA
3. Módosított ROA
4. Értékesítés jövedelmezősége
5. Eszközök forgási sebessége

b) Hatékonysági mutatók: segítségükkel arra keressük a választ, hogy a vállalkozás milyen kihasználtsággal képes eszközeit működtetni.

1. Fordulatok száma
2. Forgási idő napokban

IV. Piaci mutatók: az egy részvényre vetített, illetve az értékpapír-piaci információkat tükröző mutatók.

Fajtái:

1. P/E mutató
2. Nyereséghozam
3. Osztalékhozam
4. EPS (egy részvényre jutó nyereség)

V. Növekedési mutatók: az időben eltérő pénzügyi adatok változásának mértékét, ütemét számszerűsítő arányszámok. [6]

1.5.4. A pénzügyi mutatók előnyei és hátrányai

A pénzügyi mutatószámok előnyei:

- Bármely vállalkozásban lehetséges, hogy a kiszemelt szám adatok nem fontosak. Fontosságuk akkor tűnik ki, ha a különböző szám adatokat összehasonlítjuk, összefüggésekbe állítjuk azokat. A hányados kiszámítása megkönnyíti az összehasonlítást.
- Az üzleti teljesítmények számadatait nehéz összevetni, ha azok különböző évekre vagy különböző társaságokra vonatkoznak. A nyereségszám adatot például lehet az összes eszközhöz viszonyítani, és ez évről évre és társaságról társaságra változni fog. A ráták használatával leküzdhetjük ezt a „mérce” gondot. Az adatok az arányszámok segítségével szabványosíthatók és összemérhetők.

A pénzügyi arányszámok használatának hátrányai:

- Az arányszámok önmagukban nem sokat jelentenek. A ráták csak akkor nyújtanak értékes információt, ha egy széles körű elemzés részét képezik.
- Összehasonlítás során nem kapunk reális képet akkor, ha két cégnél máskor ér véget az üzleti év, egymástól eltérő számviteli módszereket alkalmaznak, különböző méretűek, más iparághoz tartoznak, más térségben működnek stb.
- A mutatószámok „csak” tüneteket mérnek. Hozzásegítenek ahhoz, hogy eldöntsük, mely területeken kell folytatni a vizsgálódást vagy mire kell különös figyelmet szentelni. [2]

II. A HÁFÉSZ COOP Zrt. bemutatása

Mielőtt elkezdeném a HÁFÉSZ COOP Zrt. likviditásának és jövedelmezőségének az elemzését, fontosnak tartom a betekintést a cég történetébe, szervezeti felépítésébe és gazdálkodásába.

2.1. A HÁFÉSZ COOP Zrt. történetének áttekintése

Hajdúböszörmény városában a szövetkezeti mozgalom 1944-ben a „Hangya” szövetkezettel vette kezdetét. A II. világháborút követően Magyarországon 1945-46-ban sorra alakultak meg az első fogyasztási szövetkezetek. Ennek révén alakult meg 1945-ben a Népszövetkezet a „Hangya” szövetkezet felszámolásra kerülése után, mely a lakosság élelmiszer, vegyi és egyéb árukkal való ellátását igyekezett biztosítani. Ezen szövetkezet vezetői és irányítói munkájának gátja volt a tapasztalatlanság, vezetői munka hiánya, az infláció és az, hogy csak egyetlen boltegységgel rendelkezett.

1946-ban a Népszövetkezet átalakult és Földműves szövetkezet lett belőle, amely már választott vezetőséggel és segítő tagokkal rendelkezett. Az alapító tagok száma 27 fő, akiknek a felajánlása alapján a szövetkezet induló vagyona 90.000 Ft volt. A Földműves szövetkezeten belül további szövetkezetek alakultak ki, amelyek mezőgazdasági termékek előállításával foglalkoztak. 1945-ben még csak egyetlen vegyesbolttal rendelkezett a Földműves szövetkezet, de 1955 végére már 18 kereskedelmi és vendéglátó egységgel, 7 felvásárló teleppel, 6 ipari tevékenységet folytató egységgel és 2079 taggal folytatta működését.

1963-ban egyesült a Józsvai Földműves szövetkezettel és 1967-ben a Hajdúböszörmény és Vidéke Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet nevet kapta. 1969-ben tovább bővült és átadásra került a Hajdú Áruház, amely mintegy 17 millió Ft beruházással készült és 15 millió Ft-os árukészlettel rendelkezett. Az áruház építése időszakában újabb 3500 fővel nőtt a szövetkezet tagjainak létszáma.

1982-ben a szövetkezet átvette a Hajdú-Bihar megyei ZÖLDÉRT hajdúböszörményi telepét, mellyel újabb 54 fővel gyarapodott a dolgozók létszáma.

A fejlesztési és korszerűsítési folyamatok eredményeként a 80-as évek elején az áruház 9 osztályával, 3 szaküzletével, továbbá 45 kereskedelmi és vendéglátó egységgel, 7 ipari tevékenységet folytató egységgel, 9 szakcsoporttal, 349 dolgozóval és közel 6800 fő taggal működött a szövetkezet.

Az évenként készült üzleti tervben határozták meg azokat a feladatokat, célkitűzéseket, amelyek az eredményes működést, a kereslet kielégítését biztosították. Az üzletpolitikai célok megvalósításában elért eredmények alapján 1959-ben, 1979-ben és 1980-ban elnyerte a „Kiváló Szövetkezet” címet.

A szövetkezet ellátási területe kiterjedt Debrecen-Józsa, Nagypród, Hajdúvid, Bodaszőlő, Hajdúböszörmény város területére, ezen terület mintegy 38000 lakost számlált.

A 80-as években új üzemelési formákat vezetett be a szövetkezet, 29 kereskedelmi és vendéglátó egység szerződéses, 7 egység jövedelem érdekelttségű lett. Az új üzemelési formák alkalmazásával fejlődött, javult a lakosság ellátása, növekedett a dolgozók, a szövetkezet jövedelmezősége.

1. táblázat: A forgalom alakulása

Az adatok millió Ft-ban értendők

	1970. év	1975. év	1980. év
Bolti kisker.	114	182	270
Vendéglátás	10	15	23
Felvásárlás	15	18	34
Ipari tevékenység	1	2	4
Feldolgozás	-	4	6
Összesen	140	221	337

Forrás: 1982. évi küldöttgyűlési beszámolóból

A 80-as évek végén elkezdődött az úgynevezett előprivatizáció. Elindult a magánkereskedők bérbeadási hulláma, a megvásárolt üzleteket további vállalkozók bérelték.

Liberalizálták az árakat, ezáltal a szabad áruk nyertek teret. Elkezdtek keresni a közvetlen termelői, beszerzési forrásokat. Az ÁFÉSZ-ek számára ez az út természetesen járhatatlan volt, így nagyon sok helyen hátrányba kerültek.

További veszélyt jelentett a multinacionális cégek üzletláncainak megjelenése, (Plus, Penny, Spar, Metro, Profi, Tesco, stb.) amelyek úgy akartak piacot szerezni, hogy beszerzési áron, vagy az alatt árultak bizonyos termékeket.

Mindezekre válaszként létrehozták a COOP Országos ÁFÉSZ üzletláncot, amelyben jelenleg közel ezer ÁFÉSZ élelmiszerbolt működik.

A szövetkezet üzletpolitikájának főbb feladatait a következőkben határozták meg:

- Együtműködés fejlesztése az ÁFÉSZ-ek megyei és országos beszerzési, valamint értékesítési integrációiban.
- A reklám, propaganda tevékenység többirányú folytatása mellett a bolti marketingmunka fejlesztése.
- Kedvező, olcsó árubeszerzéssel párhuzamosan, versenyképes árak kialakítására való törekvés.
- A vevőkkel történő kommunikáció javítása, folyamatos kereskedelmi árcsökkentés, „akciózás”.
- Az imázs kialakítása során néhány fontos jellemzőre kell koncentrálni, mint például a tisztaságra, áttekinthetőségre, a gyors kiszolgálásra, a segítőkész személyzetre, akik igyekeznek a vásárló bizalmát megnyerni.

Az 1999. március 12.-ei küldött gyűlés elrendelte, hogy az ÁFÉSZ zártkörű részvénytársaságot hozzon létre, melyben jelentős részesedéssel kell rendelkeznie és további részvényesei kizárólag a szövetkezet tagjai lehetnek. A HÁFÉSZ Coop Zrt.-t a Hajdúböszörmény és Vidéke ÁFÉSZ alapította, 90%-os tulajdoni hányaddal lépett be részvényesként és 10% magánszemélyekből áll. 1999. márciusában 20 millió forintos tőkével alapították a részvénytársaságot, majd májusban az ÁFÉSZ apportálta az ingóságait, és átadta a tevékenységét a HÁFÉSZ Coop Zrt.-nek. Ezáltal 200 millió forint jegyzett tőkével, illetve részvénnyel rendelkezve kezdte el működését. A dolgozókat munkajogilag jogutódlással vették át. A társaság jelen pillanatban több mint 800 millió forintos árbevételt ér el.

2.2. A HÁFÉSZ COOP Zrt. gazdálkodása

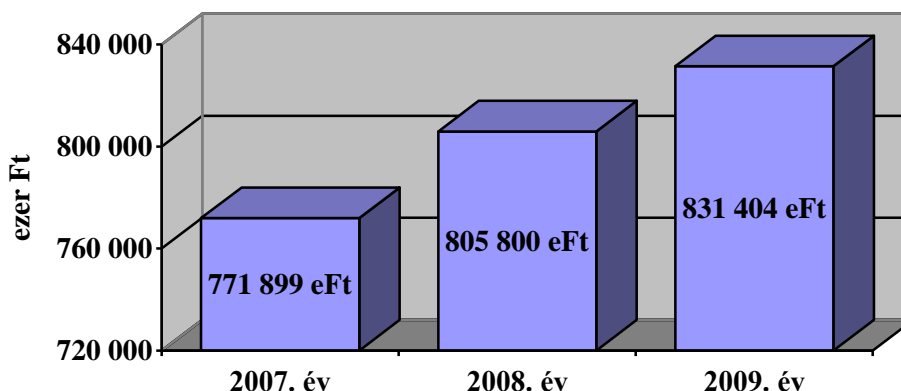
A társaság székhelye: 4220 Hajdúböszörmény, Iskola utca 9. szám, földrajzilag a működési területe Hajdúböszörményen kívül Debrecen-Józsára, Hajdúböszörmény-Bodaszőlőre, Hajdúböszörmény-Hajdúvidre, Hajdúböszörmény-Pródra is kiterjed.

A társaság tevékenységi körébe beletartozik:

- Élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelem
- Mezőgazdasági termék nagykereskedelem
- Élelmiszer nagykereskedelem
- Ruházati és textil nagykereskedelem
- Vegyescikk nagykereskedelem
- Építési szakipar
- Saját vagy bérelt ingatlan használata
- Hírlapterjesztés, hirdetés

A cég fő tevékenységi köre az élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelemből és saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadásából, üzemeltetéséből áll.

1. diagram: Bolti kiskereskedelem bevétele

Forrás: HÁFÉSZ COOP Zrt.

Az 1. diagram a bolti kiskereskedelem bevételének alakulását mutatja. Látható, hogy 2007. évi forgalom fogyasztói áron 771.899 eFt volt, ami 2008-ra 4,4%-kal emelkedett, vagyis 805.800 eFt lett. A gazdasági válság ellenére 2009-re tovább tudták emelni a kiskereskedelmi forgalomból származó bevételeket további 3,2%-kal, 831.404 eFt-ra.

A gazdasági válság a másik főtevékenységből származó bevételekre volt a legnagyobb hatással. Bár az ingatlanok bérbeadásából származó bevételek 2007-ről 2008-ra 890 eFt-tal nőttek, már észre lehetett venni a válság hatását. 2009-re már kimutatható eredményei voltak a válsagnak, beleértve bérleti díj leszállítást, üresen álló ingatlanokat, melyek hirdetés ellenére sem találtak bérlőre, illetve a bevételek növekedési ütemének csökkenését. A magasabb

értékeket mindössze az infláció (pénzromlás) okozta, ugyanis folyóáron 831.404 eFt volt a bevétel 2009-ben, viszont az előző évhez viszonyítva az inflációval korrigált ára 839.634 eFt 4,2%-os éves infláció mellett.

2. táblázat: A társaság egységei működési forma szerint

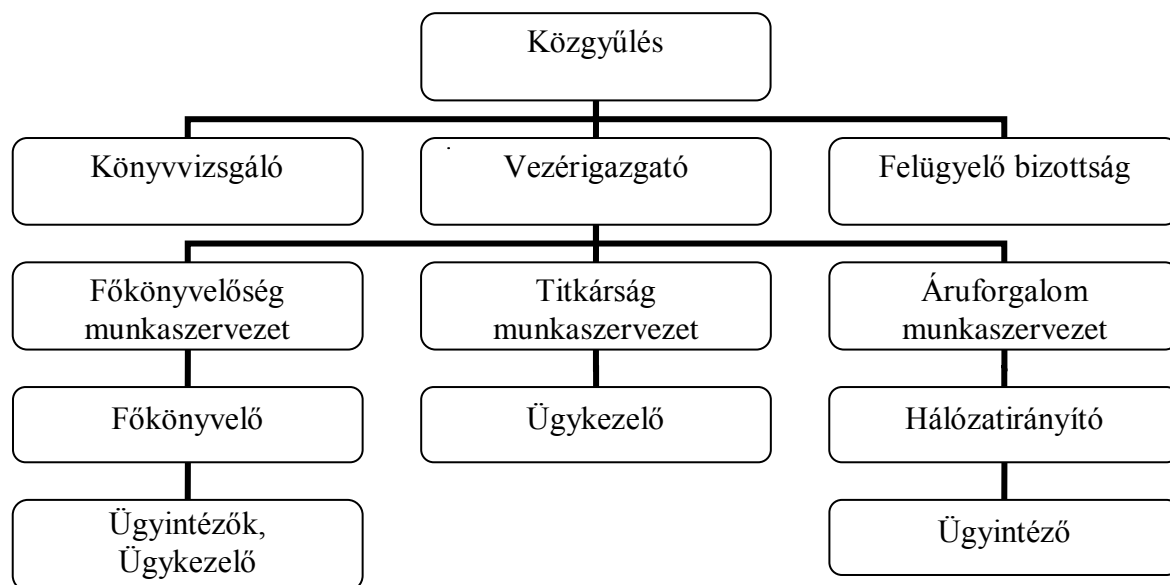
	Saját irányítású, üzemeltetésű egységek		Bérleti üzemeltetésű egységek	
	db	m ²	db	m ²
Áruház	1	925	1	925
ABC-k	3	914	-	-
Egyéb élelmiszer boltok, ABC-k	4	658	5	354
Egyéb iparcikk boltok	1	40	3	1114
Melegkonyhas vendéglátóhelyek	-	-	1	450
Cukrászdák, italboltok	-	-	4	882
Nagykereskedések, raktárak	-	-	-	-
Felvásárló telepek	-	-	-	-
Egyéb ipari üzemek	-	-	2	840
Szolgáltató helyek	-	-	5	61
Ruházati bolt	-	-	1	40

Forrás: HÁFÉSZ COOP Zrt.

A termelékenység 2007-ben 1.405 eFt volt. 2008-ban 1.489 eFt-ra változott, 5,97%-al nőtt. Az egy főre jutó havi forgalom 2009-ben 1.567 eFt lett, vagyis 5,24%-al nőtt. Ez a „növekedés” nem feltétlenül a igazat mutatja, mert az eladott termékek értéke, ára évről-évre folyamatosan változik, inflálódik. 2008-ban a pénzromlás 6,1% volt, 2009-ben 4,2% (a KSH adatai alapján). Ezeket az értékeket a növekedés nagyságához viszonyítva megkapjuk a tényleges változás irányát, miszerint 2008-ban csökkent, viszont 2009-ben nőtt a termelékenység.

2.3. A HÁFÉSZ COOP Zrt. szervezeti felépítése

1.ábra: A HÁFÉSZ COOP Zrt. szervezeti felépítése

Forrás: HÁFÉSZ COOP Zrt.

a) **Közgyűlés** a társaság legfelsőbb szerve.

A közgyűlés összehívásának eseteit a társasági törvény és az Alapszabály tartalmazza, mely szerint a vezérigazgató az Alapszabályban meghatározottak figyelembe vételével hívja össze. A vezérigazgatón kívül a társasági törvényben és az Alapszabályban meghatározottak szerint más szervek is összehívhatják. A közgyűlés összehívása történhet névreszólóan vagy hirdetmény útján.

A közgyűlésen megjelent részvényesekről jelenléti ívet kell készíteni, melyben fel kell jegyezni a részvényes, illetve képviselője nevét (céget), lakóhelyét (székhelyét), részvényei számát, valamint a közgyűlés időtartama alatt a jelenlévők személyében bekövetkezett változásokat.

A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell készíteni, mely tartalmazza:

- A részvénytársaság cégnevét és székhelyét.
- A közgyűlés megtartásának módját, helyét és idejét.
- A közgyűlés levezető elnökének, a jegyzőkönyvvezetőnek, a jegyzőkönyv hitelesítőjének és a szavazat számlálónak a nevét.

- A közgyűlésen lezajlott fontosabb eseményeket, elhangzott indítványokat.
- A határozati javaslatokat, az azokra leadott szavazatok és ellenszavazatok számát, valamint a szavazástól tartózkodók számát.

A részvényes jogosult indítványt tenni és szavazati joggal rendelkező részvény birtokában szavazni. A közgyűlésen a döntés, jóváhagyás, stb. nyílt szavazás formájában történik.

b) **Vezérigazgató** az igazgatóságnak a társasági törvényben meghatározott jogait gyakorolja.

c) **Felügyelő bizottság** a Zrt. ügyvezetésének ellenőrző szerve.

A Felügyelő Bizottság háromtagú testület, melyet öt évre a közgyűlés választ. Feladati köré tartozik a társaság ügyvezetésének, üzletpolitikai döntéseinek ellenőrzése, az éves beszámoló vizsgálata, összehívhatja a közgyűlést, ha a társaság érdeke ezt kívánja.

d) **Könyvvizsgáló** a Zrt. ügyvezetésének ellenőrzését – a felügyelő bizottság mellett – egy könyvvizsgáló is végzi.

A könyvvizsgáló folyamatosan ellenőrzi a Zrt. gazdálkodására, vagyonkezelésére, számvitelre és pénzkezelésre, továbbá a bizonylati fegyelem betartására vonatkozó általános és speciális szabályok, előírások alkalmazását, az állammal, és az üzleti partnerekkel szembeni pénzügyi kötelezettségek elemzését.

e) **Munkaszervezet** kialakítására, irányítására és a munkáltatói jogok gyakorlására a vezérigazgató jogosult.

A munkaszervezet konkrét tagolását a tevékenységek jellegével és a mindenkori létszámmal összhangban a felügyelő bizottság előzetes jóváhagyását figyelembe véve a vezérigazgató állapítja meg. A munkaszervezet központi irányítási és ellenőrzési egységekre, valamint szervezeti egységekre oszlik:

- **Áruforgalom**
Feladatok: vezetői szakmai feladat és munkakörök feladatai (marketing, beszerzési, értékesítési, ingatlangazdálkodás és hasznosítás, hálózat-ellenőrzési, raktározási, szállítási, munkavédelmi, tűzvédelmi, beruházási, tanulók felvétele, gyakorlati oktatás megszervezése, egyéb feladat)

- Titkárság
Feladatok: titkársági, jogi ügyintézés és ügykezelés, polgári védelemi és eljáró-takarítói feladatok
- Főkönyvelőség
Feladatok: vezetői szakmai feladat és munkakörök feladatai (közgazdasági, pénzügyi, számviteli, humánpolitikai, munkaügyi, egyéb feladat)

III. A mérlegadatok elemzése

A HÁFÉSZ COOP Zrt. „A” típusú mérleget készít, amely a vállalat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi állapotának kifejező eszköze, alapadatokat biztosít a vállalat vagyoni-, tőkestruktúrájának, rövid távú eladósodottságának, forgótőke-gazdálkodásának, likviditási helyzetének elemzéséhez. Az üzleti év (mérleg) fordulónapja december 31.

3.1. Az eszközállomány elemzése

3. táblázat: Az eszközök változása 2007-től 2009-ig

	2007. év		2008. év		2009. év	
	eFt	Index %	eFt	Index %	eFt	Index %
Befektetett eszközök	165.411	101,5	183.301	110,8	176.370	96,2
Forgóeszközök	167.032	106,3	161.956	97,0	197.744	122,1
Aktív időbeli elhatárolások	2.471	52,5	3.891	157,5	1.389	35,7
Eszközök összesen	334.914	103,1	349.148	104,3	375.503	107,5

Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg

A befektetett eszközök 2007-ben 1,5%-kal, 2008-ban 10,8%-kal nőttek, viszont 2009-ben 3,8%-kal csökkentek. Mind a három évben növekedett a tárgyi eszközök bruttó értéke különböző jogcímenek (beruházások, felújítások és 100 eFt alatti beszerzések) 2007-ben 9.477 eFt-tal, 2008-ban 26.447 eFt-tal és 2009-ben 3.039 eFt-tal, illetve az immateriális javak bruttó értéke (szoftverek, használati jogának vásárlása miatt) rendre 79 eFt-tal, 19 eFt-tal, illetve 40 eFt-tal. A 2009-es csökkenést az eredményezte, hogy nagyobb volt a tárgyi eszközökre illetve az immateriális javakra lekönyvelt értékcsökkenési leírás (9.041 eFt), mint a bruttó értékük növekedése.

A forgóeszközök 2007-ben 6,3%-kal, 2009-ben 22,1%-kal nőttek, 2008-ban 3%-kal csökkentek. 2008-ban az értékpapírokon belül a saját részvények, saját üzletrészek változása (-12.514 eFt) miatt következett be a csökkenés. 2009-ben viszont visszavásárolták a részvényeket (+14.094 eFt), illetve nőttek a bankbetétek (+16.373 eFt).

Az aktív időbeli elhatárolások évről évre jelentősen változtak, amely főleg a bevételek aktív időbeli elhatárolásából adódtak (például: szállítótól járó engedmények, kapott késedelmi kamatok, kereskedelmi szolgáltatások díjai, stb.).

3.2. Források

4. táblázat: A források változása 2007-től 2009-ig

	2007. év		2008. év		2009. év	
	eFt	Index %	eFt	Index %	eFt	Index %
Saját tőke	232.092	102,4	248.887	107,2	261.698	105,1
Összes kötelezettség	82.076	106,5	80.090	97,6	92.472	115,5
Passzív időbeli elhatárolások	20.746	98,7	20.171	97,2	21.333	105,8
Források összesen	334.914	103,1	349.148	104,3	375.503	107,5

Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg

Az általam vizsgált három évben a saját tőke folyamatosan nőtt, ugyanis a mérlegszerinti eredményt eredménytartálékba helyezi a Zrt., a vagyont gyarapítja.

5. táblázat: A kötelezettségek belső szerkezete

	2007. év	2008. év	2009. év
Rövid lejáratú kötelezettségek	90,1%	91,4%	92,6%
Hosszú lejáratú kötelezettségek	9,9%	8,6%	7,4%
Összesen	100%	100%	100%

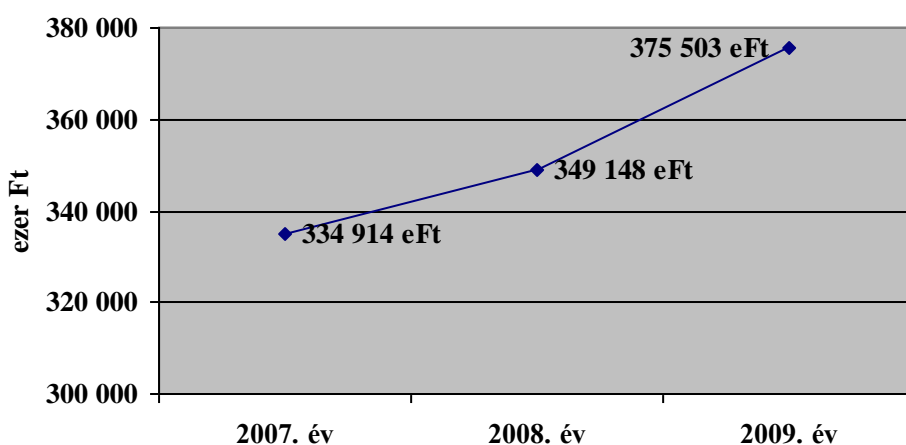
Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg

Mint ahogy az 5. táblázatból látszik, a HÁFÉSZ COOP Zrt.-nek nagy részben rövid lejáratú kötelezettsége volt, hátrasorolt kötelezettsége nem volt, illetve a hosszú lejáratú kötelezettségek nem hitelből, vagy kölcsönökből adódtak, hanem bérlők által befizetett óvadékból.

A elmúlt három évben céltartalékot nem képzett a Zrt.

A passzív időbeli elhatárolások 2007-ben 1,3%-kal és 2008-ban 2,8%-kal csökkentek, 2009-ben 5,8%-kal nőttek. A passzív időbeli elhatárolások összege mindhárom évben költségek és ráfordítások időbeli elhatárolásából, illetve halasztott bevételekből tevődik össze. A jelentősebb költségek közé tartoznak az eredmény terhére elszámolt jutalom, prémium és járulékai (2007-ben 17.057 eFt, 2008-ban 9.493 eFt és 2009-ben 6.291 eFt volt), illetve a közüzemi díjak mint áramdíj, gázdíj (2007-ben 1.633 eFt, 2008-ban 9.016 eFt és 2009-ben 196 eFt). Halasztott bevételekre a Coop Hungary Rt. Részvényeinek vételárát, mint elengedett kötelezettséget számolta el a cég 2003. évben, mely a részvények értékesítésekor kerülhet megszüntetésre, illetve 2009-ben szintén halasztott bevételekre könyveltek le 13.856 eFt-ot, mely az ÁFEOSZ által 2009-ben véglegesen juttatott saját részvények nyilvántartási értéke.

2. diagram: Az eszközök és források alakulása 2007-től 2009-ig

Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg

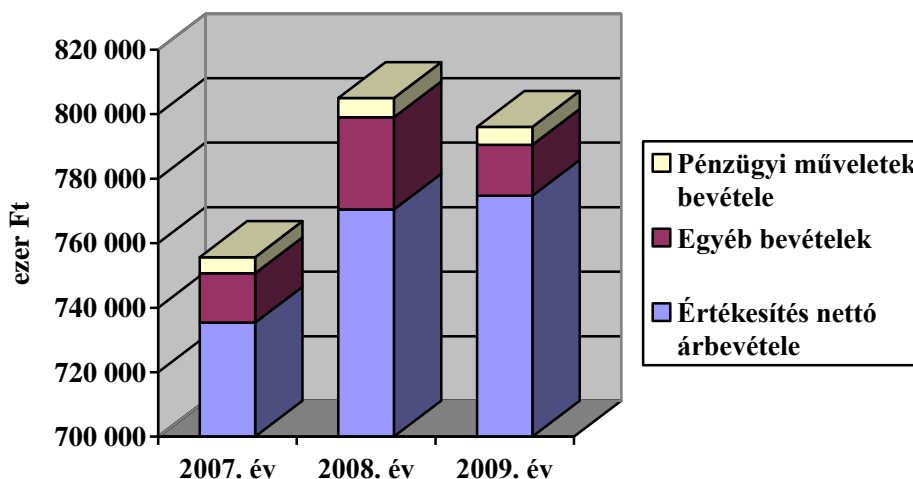
Az eszközök és források értéke a vizsgált három évben növekvő tendenciát mutat (2. diagram), 2007-ről (334.914 eFt) 2008-ra 4,25%-al nőtt, 349.148 eFt lett, míg 2009-re 7,55% volt a növekedés, 375.503 eFt lett. A mérlegfőösszeg növekedésének okait a fenti tényezők együttes hatása idézte elő, amelyből arra lehet következtetni, hogy a társaság folyamatosan gyarapította vagyonát, stabil a gazdasági helyzete.

IV. Az eredménykimutatás elemzése

A HÁFÉSZ COOP Zrt. forgalmi költség eljárással végzi az eredménykimutatást, melynek célja az eredmény keletkezésére ható tényezők összegzett hatásainak számszerűsítése, informatív célból az egyes eredménykategóriák jól elkülönített meghatározása, másrészt a cégnél maradó mérleg szerinti eredmény megállapítása. Két táblázatban összegeztem az általam vizsgált időszakban a mérleg szerinti eredményt befolyásoló bevételeket illetve költségeket és ráfordításokat. A táblázatokból egyértelműen látszik a bevételek, ráfordítások változása, valamint, a 2009-ben kialakult pénzügyi, gazdasági válság hatása.

5.1. Bevételek

3. diagram: Bevételek alakulása 2007-től 2009-ig

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es eredménykimutatás

A bevételek jelentős részét kitevő értékesítés nettó árbevétele évről-évre növekedett, amelynek nagy része az élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelemnek, illetve a saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadásának, üzemeltetésének bevételeiből származott.

6. táblázat: Bevételek és változásaik 2007-től 2009-ig

Az adatok ezer Ft-ban értendők.

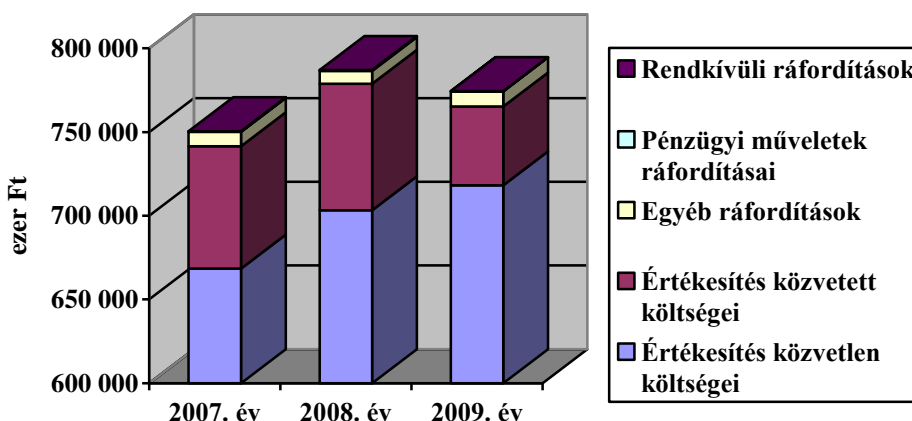
	2007. év		2008. év		2009. év	
	Tényleges	Index %	Tényleges	Index %	Tényleges	Index %
Értékesítés nettó árbevétele	735.350	103,8	770.446	104,8	774.732	100,6
Egyéb bevételek	15.360	93,6	28.585	186,1	15.713	55,0
Pénzügyi műveletek bevétele	4.968	97,7	5.941	119,6	5.589	94,1
Összesen	755.678	103,5	804.972	106,5	796.034	98,9

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es eredménykimutatás

A bevételek 2006-ról 2007-re összesen 26.676 eFt-tal nőttek, amely főleg a kiskereskedelmi forgalom fellendüléséből adódik. 2007-ről 2008-ra 49.294 eFt-tal növekedtek a bevételek, amely ugyancsak a boltok forgalmának illetve egy korábban leírt követelés ellenében kapott ingatlannak köszönhető. 2008-ról 2009-re viszont 8.938 eFt csökkenés mutatkozik.

4.2. Költségek és ráfordítások

4. diagram: Költségek és ráfordítások alakulása 2007-től 2009-ig

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es eredménykimutatás

7. táblázat: Költségek, ráfordítások és változásai 2007-től 2009-ig

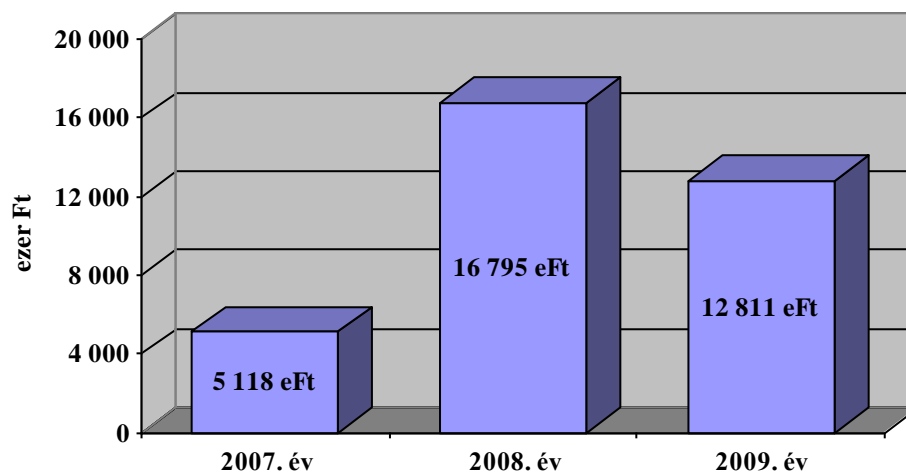
Az adatok ezer Ft-ban értendők.

	2007. év		2008. év		2009. év	
	Tényleges	Index %	Tényleges	Index %	Tényleges	Index %
Értékesítés közvetlen költségei	668.396	102,1	703.336	105,2	718.243	102,1
Értékesítés közvetett költségei	73.091	107,2	75.419	103,2	46.946	62,2
Egyéb ráfordítások	8.722	118,1	7.788	89,3	9.149	117,5
Pénzügyi műveletek ráfordításai	140	451,6	548	391,4	21	3,8
Rendkívüli ráfordítások	96	96,0	50	52,1	51	102,0
Összesen	750.445	102,8	787.141	104,9	774.410	98,4

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es eredménykimutatás

A költségek és ráfordítások 2006-ról 2007-re összesen 20.361 eFt-tal nőttek, ami főleg a bérjellegű költségek növekedéséből adódik, 2007-ről 2008-ra 37.607 eFt-tal növekedtek, amely a villamos energia költség, a bérköltség és a fenntartási költség emelkedésének következménye. 2008-ról 2009-re viszont 10.341 eFt-tal csökkentek az igazgatási költség visszaszorításának következtében.

5. diagram: A mérleg szerinti eredmény értékei 2007-től 2009-ig

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es eredménykimutatás

A bevételek, a kiadások és a mérleg szerinti eredmény értékeinek változása egyfajta tendenciát mutatnak. A 2009-es gazdasági válságnak nagy hatása volt a Zrt. fő tevékenységeire, vagyis a saját kézben lévő ingatlanok hasznosítására és a bolti kiskereskedelem forgalmára. Egyértelműen látszik az adatokból a 2009-ben való visszaesés. A válság ellenére is pozitív mérleg szerinti eredménnyel zárta a 2009-es évet a cég, ami a HÁFÉSZ COOP Zrt. gazdasági helyzetének stabilitását mutatja.

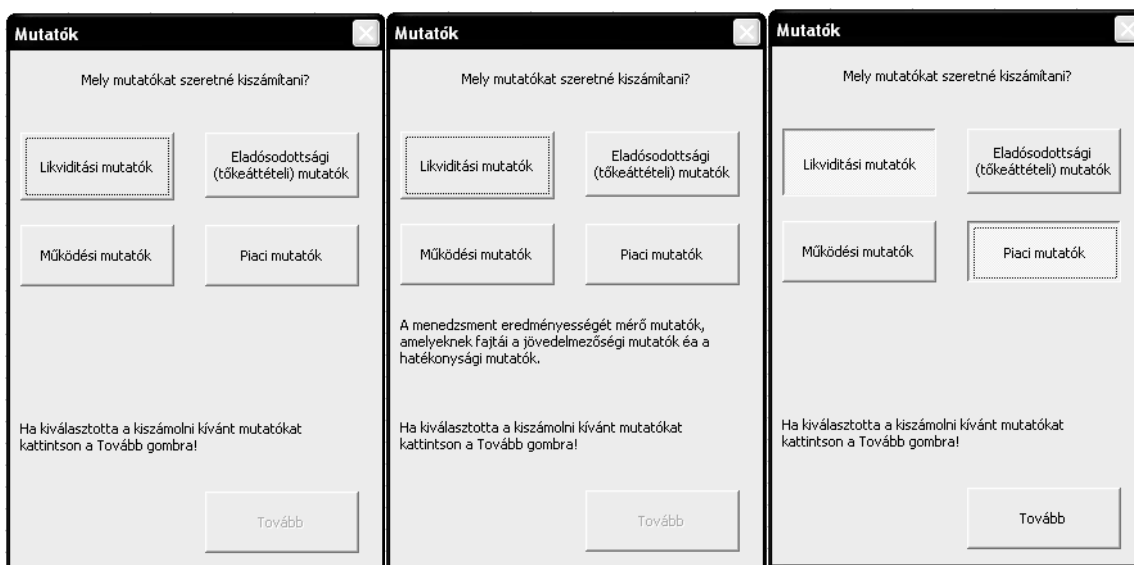
V. Pénzügyi mutatók

Mint már azt a I. fejezetben említettem a pénzügyi kimutatások jó alapul szolgálnak a vállalkozás pénzügyi helyzetének elemzéséhez, fontos a kiszámításuk abban az esetben, ha különböző számadatokat szeretnénk összehasonlítani és azok különböző évekre vagy különböző társaságokra vonatkoznak.

A pénzügyi mutatókat egy általam készített programmal elemeztem, amely kiszámítja a kiválasztott likviditási, eladósodottsági, működési és piaci mutatókat illetve megmagyarázza a kapott értéket.

5.1. A program bemutatása

Mielőtt rátérnénk a pénzügyi mutatók elemzésére, fontosnak tartom a program ismertetését, bemutatását.

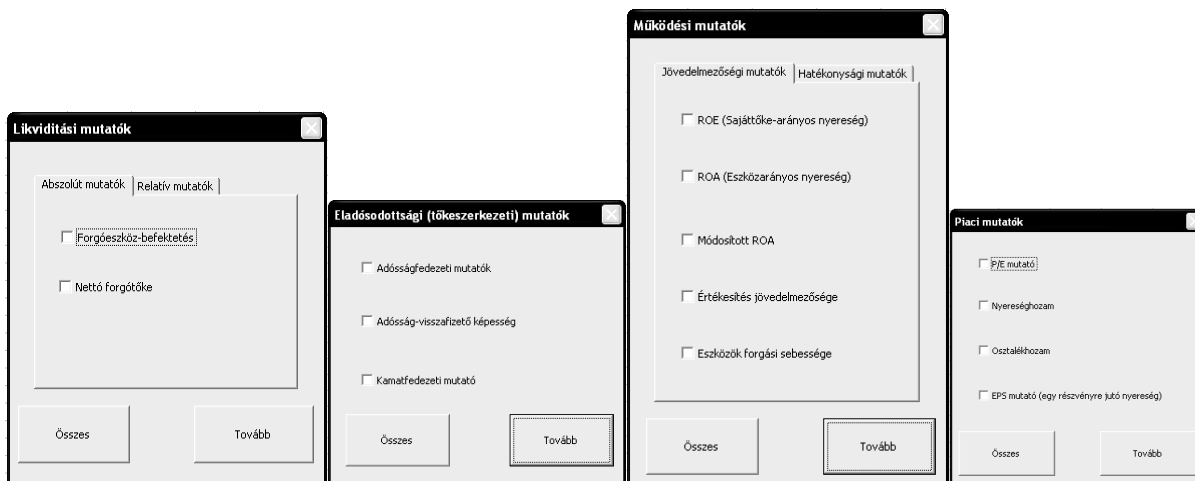

1. kép

2. kép

3. kép

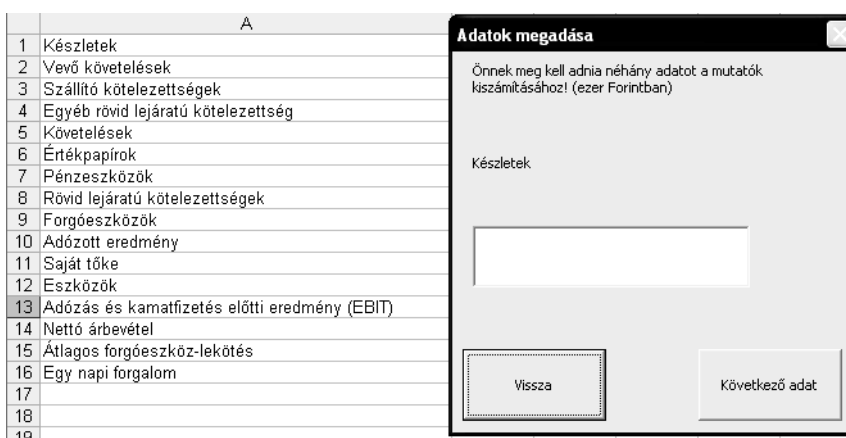
Az 1. kép a program futtatásakor jelenik meg. Négy mutatócsoport közül lehet választani, akár többet is, melyeket mint az látható a 2. képen meg is magyaráz, ha a gombra irányítjuk az egeret. A 3. kép azt mutatja, hogy a „Tovább” gomb csak akkor lesz elérhető, ha legalább egy mutatócsoport ki van választva. A „Tovább” gombra kattintva megjelenik egy új panel.

4. kép

A 4. kép azt mutatja, hogy mely panelek jelenhetnek meg aszerint, hogy mely mutatócsoportokat jelöltük ki. Az arányszámok a likviditási- és működési mutatóknál két csoportra vannak osztva. Az „Összes” gombra kattintva az adott ablakban lévő összes arányszám ki lesz jelölve. Ha kipipáltuk a kiszámítani és megmagyarázni kívánt mutatókat kattintsunk a „Tovább” gombra. Addig nem lép tovább a program, amíg egyetlen mutatót sem jelöltünk ki.

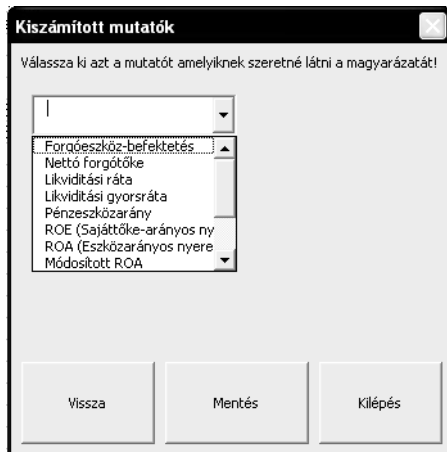
Ezek után a program felsorolja a kiválasztott arányszámok meghatározásához szükséges adatokat az Excel Munka1 nevű táblázatában, amelyeknek az értékeit nekünk kell megadni (ezer Ft-ban) a felugró panel segítségével. Ez az 5. képen látható. Annak ellenére, hogy egy adat több mutató kiszámításához is szükséges, a program csak egyszer kéri be az értékét.

5. kép

Amennyiben megadtuk a mutatók kiszámításához szükséges összes adatot, a 6. képen látható panel jelenik meg, ahol meg tudjuk nézni egyenként az általunk kiválasztott mutatók

értékét és magyarázatát (7. kép). A program az Excel Munka2 nevű táblázatába bemásolja a mutatók neveit és magyarázatukat. Ahol hiányzik legalább egy adat - 5. képen látható panelben érték megadása nélkül kattintottunk a tovább gombra - ott kiírja ezt a program.

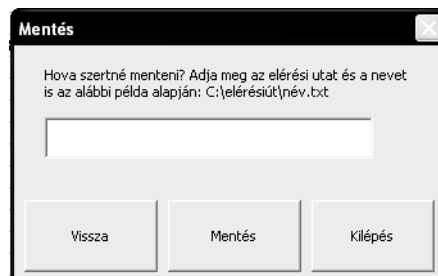

6. kép

7. kép

Ezek után a program felkínálja a „Kilépés”-t, vagy „Mentés”-t. Értelmszerűen , ha a kilépést választjuk, bezárjuk a programot, ha viszont a mentésre kattintunk, a 8. képen látható panel ugrik fel.

8. kép

Meg kell adni a mentés helyét, illetve a fájlnevet a példában megadottak alapján. Ha még nem létező mappába akarunk menteni, akkor létrehozza azt, illetve ha a fájl már létezik, akkor hozzáfűzi az adatokat (mutató neve, magyarázata, létrehozásának dátuma).

A program mindegyik ablakában lehetőségünk van visszalépni az előző panelra.

5.2. Likviditási mutatók

- **Abszolút mutatók**

1. **Forgóeszköz-befektetés** = Készletek + Vevők – (Szállítói kötelezettségek + Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek)

8. táblázat: Forgóeszköz-befektetés 2007-től 2009-ig

Az adatok ezer Forintban értendők.

	2007. év	2008. év	2009. év
Forgóeszköz-befektetés	17.852	26.373	23.068

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es mérleg

A készlet és vevőállomány 2007-ben 17.852 eFt, 2008-ban 26.373 eFt és 2009-ben 23.068 eFt része nem fedezhető spontán finanszírozással.

2. **Nettó forgótőke** = (Készletek + Követelések + Értékpapírok + Pénzeszközök) - Rövid lejáratú kötelezettségek

9. táblázat: Nettó forgótőke 2007-től 2009-ig

Az adatok ezer Forintban értendők

	2007. év	2008. év	2009. év
Nettó forgótőke	93.117	88.733	112.095

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es mérleg

Az összes forgóeszközérték 2007-ben 93.117 eFt, 2008-ban 88.733 eFt és 2009-ben 112.095 eFt része nem finanszírozott rövid lejáratú forrással.

- **Relatív mutatók**

1. **Likviditási ráta** =
$$\frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

10. táblázat: Likviditási ráta 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
Likviditási ráta	226,0%	221,2%	230,9%

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es mérleg

1 Ft rövid lejáratú kötelezettségre 2007-ben 2,3 Ft, 2008-ban 2,2 Ft és 2009-ben 2,3 Ft forgóeszközérték jut. A mutató nemzetközi mércéje: 2, hazai mércéje: 1,3. Mint látható ezen arányszám értékei mind nagyobbak, mint az elfogadott mércé.

$$2. \text{ Likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

11. táblázat: Likviditási gyorsráta 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
Likviditási gyorsráta	123,2%	118,3%	145,0%

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es mérleg

A likvid forgóeszközök 2007-ben 123,2%-ban, 2008-ban 118,3%-ban és 2009-ben 145,0%-ban finanszírozhatók rövid lejáratú kötelezettséggel. Nemzetközi mércéje: 100%, hazai mércéje: 70%. Mind a három évben megfeleltek a kiszámított értékek a mércének.

$$3. \text{ Pénzeszközarány} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek} - \text{Követelések}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

12. táblázat: Pénzeszközarány 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
Pénzeszközarány	33%	12%	45%

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es mérleg

A rövid lejáratú kötelezettségek 2007-ben 33%-a, 2008-ban 12%-a és 2009-ben 45%-afedezhető értékpapírokkal és pénzeszközökkel. A mutató megadja, hogy azonnali intézkedés esetén 2007-ben 24.171 eFt, 2008-ban 9.078 eFt és 2009-ben 38.473 eFt nagyságú eszköz likviddé tételével, rendre 0,33, 0,12 és 0,45 arányban történhetne a rövid lejáratú kötelezettségek visszafizetése.

5.3. Eladósodottsági mutatók

$$1. \text{ Adósságfedezeti mutatók} = \frac{\text{Eszközök}}{\text{Idegen források}}$$

Megmutatja, hogy 1 Ft idegen forrásra hány Ft vállalati eszközérték jut. Nemzetközi mércéje: 2, hazai mércéje: 2,9 (=1/0,35). A mutató értelmezésével kapcsolatban legalább két probléma merülhet fel. Az egyik probléma, hogy az eszközöket könyv szerinti vagy piaci értéken értékeljük-e. A könyv szerinti értékelés lényegesen egyszerűbb eljárást tesz lehetővé, hiszen a mérleg megfelelő adatát kell csak felhasználnunk. Az egyszerűség azonban sokszor információvesztéssel jár, mivel a vállalat valódi hitelterhéről – kötelezettségterhéről – a megfelelő vagyonértékeléssel elvégzett kimutatás tájékoztatna. A másik probléma az, hogy a céltartalék saját vagy idegen forrásként szerepeljen-e a pénzügyi kimutatásban.

$$2. \text{ Adósság-visszafizető képesség} = \frac{\text{Összes adósság}}{\text{Éves cash flow}}$$

Megmutatja, hogy hány év alatt fizethető vissza az adósság. A mutató torzítva ad képet a vállalat adósság-visszafizető képességéről. Egyrészt a vállalatok nem tudják minden cash flow forintjukat adósság visszafizetésére fordítani, hiszen emellett a költségeik egy részét is ki kell fizetniük. Másrészt a mutató megsérti a pénz időértékének elvét, hiszen a több időszakon keresztüli pénzáramlás lényegében összeadva szerepel az adósságállomány viszonyítási alapjaként.

$$3. \text{ Kamatfedezeti mutató} = \frac{\text{Üzemi eredmény}}{\text{Fizetett kamatok}}$$

Megmutatja, hogy 1 Ft kamatkiadásra hány Ft üzemi eredmény jut. A mutató minimális mércéje: >1.

A HÁFÉSZ COOP Zrt évek óta hitel nélkül gazdálkodik, vagyis az idegen forrás = 0, ezért az eladósodottsági mutatók nem értelmezhetőek a cégnél.

5.4. Működési mutatók

- **Jövedelmezőségi mutatók**

$$1. \text{ ROE (Sajáttőke-arányos nyereség)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}}$$

13. táblázat: ROE (Sajáttőke-arányos nyereség) 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
ROE	2,2%	6,8%	7,0%

Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg és eredménykimutatás

Megmutatja, hogy az egységnyi saját tőkére vetítve 2007-ben 2,2%, 2008-ban 6,8% és 2009-ben 7,0% volt a cég jövedelem termelése. A 2007-ről 2008-ra csaknem háromszorosára nőtt az értéke, ami főleg a kiskereskedelmi forgalom fellendüléséből adódik.

$$2. \text{ ROA (Eszközarányos nyereség)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Összes eszköz}}$$

14. táblázat: ROA (Eszközarányos nyereség) 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
ROA	1,5%	4,8%	4,9%

Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg és eredménykimutatás

A cég összes eszközének nagyságát veti össze az eszközökkel elért jövedelemmel. Minél magasabb a mutató értéke, annál nagyobb hozamot ért el a társaság eszközeinek

működtetésével. 2007-ről 2008-ra több mint háromszorosára nőtt az értéke, amely a már említett boltok forgalomműködésének az eredménye.

$$3. \text{ Módosított ROA} = \frac{\text{Adózás és kamatfizetés előtti eredmény (EBIT)}}{\text{Összes eszköz}}$$

15. táblázat: Módosított ROA 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
Módosított ROA	1,6%	5,1%	5,8%

Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg és eredménykimutatás

Értelmezése megegyezik a ROA mutatóéval, csak itt nem csökkentjük az eszközökkel elért eredményt az adóval.

$$4. \text{ Értékesítés jövedelmezősége} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Nettó árbevétel}}$$

16. táblázat: Értékesítés jövedelmezősége 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
Értékesítés jövedelmezősége	0,7%	2,2%	2,4%

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es eredménykimutatás

Más szóval árbevétel-arányos eredmény, amelyből megállapíthatjuk, hogy az árbevétel 2007-ben 0,7%-a, 2008-ban 2,2%-a és 2009-ben 2,4%-a realizálódott eredményként, valamint azt, hogy az eredmény árbevételhez mért nagysága biztosítja azt a megtérülési szintet, amely a vállalkozás hosszú távú nyereségéhez szükséges.

$$5. \text{ Eszközök forgási sebessége} = \frac{\text{Nettó árbevétel}}{\text{Összes eszközérték}}$$

17. táblázat: Eszközök forgási sebessége 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
Eszközök forgási sebessége	2,2	2,2	2,1

Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg és eredménykimutatás

Az eszközök forgási mutatója azt tükrözi, hogy a cég adott eszközállományában megtestesülő erőforrásokkal mennyi árbevételt képes realizálni, vagyis 2007-ben 2,2-szer, 2008-ban 2,2-szor és 2009-ben 2,1-szor térül meg az eszközállomány az árbevételben. A eszközök forgási sebessége a vevők, a készletek és a tárgyi eszközök forgási sebességének integrált mutatója. Ez utóbbiakat hívják tevékenységi rátának, amelyek az eszközökkel való gazdálkodás hatékonyságának egy-egy részterületét jellemzik.

- **Hatékonysági mutatók**

$$1. \text{ Fordulatok száma} = \frac{\text{Az időszak forgalma (Nettó árbevétel)}}{\text{Átlagos forgóeszköz-lekötés (átlagos eszközlekötés)}}$$

18. táblázat: Fordulatok száma 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
Fordulatok száma	4,5	4,7	4,3

Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg és eredménykimutatás

A forgóeszköz-állomány (vagy annak bármelyik eleme) 2007-ben 4,5-szer, 2008-ban 4,7-szer és 2009-ben 4,3-szer halad át az eszközkörforgás rá jellemző szakaszán.

$$2. \text{ Forgási idő napokban} = \frac{\text{Átlagos forgóeszköz-lekötés (átlagos eszközlekötés)}}{\text{Egy napi forgalom}}$$

19. táblázat: Forgási idő napokban 2007-től 2009-ig

	2007. év	2008. év	2009. év
Forgási idő napokban	80,4 nap	77,9 nap	84,7 nap

Forrás: 2007-es, 2008-as, 2009-es mérleg és eredménykimutatás

Egy fordulat megtételéhez 2007-ben 80,4 nap, 2008-ban 77,9 nap és 2009-ben 84,7 nap volt szükséges.

5.5. Piaci mutatók

$$1. \text{ P/E mutató} = \frac{\text{Részvény árfolyama}}{\text{Egy részvényre jutó nyereség}}$$

Azt mutatja meg, hogy a piaci befektetők a részvény egy forintnyi nyereségéért hány forintot hajlandók fizetni, azaz hányszorosan hajlandók megfizetni az egy forint nyereséget.

$$2. \text{ Nyereséghezam} = \frac{\text{Egy részvényre jutó nyereség}}{\text{Részvény árfolyama}}$$

Tőkénk hozamaként lehetővé teszi a más befektetések hozamával való összehasonlítást.

$$3. \text{ Osztalékhozam} = \frac{\text{Egy részvényre jutó osztalék}}{\text{Részvény árfolyama}}$$

Az osztalékhozam mutató értelmezése megegyezik a nyereséghezaméval.

$$4. \text{ EPS (egy részvényre jutó nyereség)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Összes részvény}}$$

Ez a mutató azt a kérdést veti fel, hogy a kibocsátott összes részvényt vagy csak a piacon lévő részvények számát vonjuk-e be a kiszámításába.

A piaci mutatók csak nyilvánosan jegyzett részvénytársaságok esetében használhatók.

VI. Cash flow (pénzmozgások)

Cash flow kimutatásra azért van szükség, mert az eredménykimutatás az eredmény elszámolását nem a tényleges pénzmozgásokhoz köti, a vállalat viszont csak a ténylegesen rendelkezésre álló pénzeszközökből gazdálkodhat. A cash flow (pénzáram) a tényleges pénzbevételek és pénzkiadások különbsége egy adott időszak alatt, tehát nem elegendő a mérleg és az eredménykimutatás készítése, a folyamatok jobb megítéléséhez, követhetőségéhez mindenképpen szükséges a pénzáram kimutatás is.

A cash flow kimutatásnak 4 fő része van:

- Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Működési cash flow)
- Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás (Befektetési cash flow)
- Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás (Finanszírozási cash flow)
- Pénzeszközök változása (összegző rész)

20. táblázat: Cash-flow változások 2007-től 2009-ig

Az adatok ezer Ft-ban értendők.

	2007. év	2008. év	2009. év
Működési cash flow	4.393	25.061	19.095
Befektetési cash flow	-10.410	-26.013	-2.948
Finanszírozási cash flow	-706	-1.344	-95

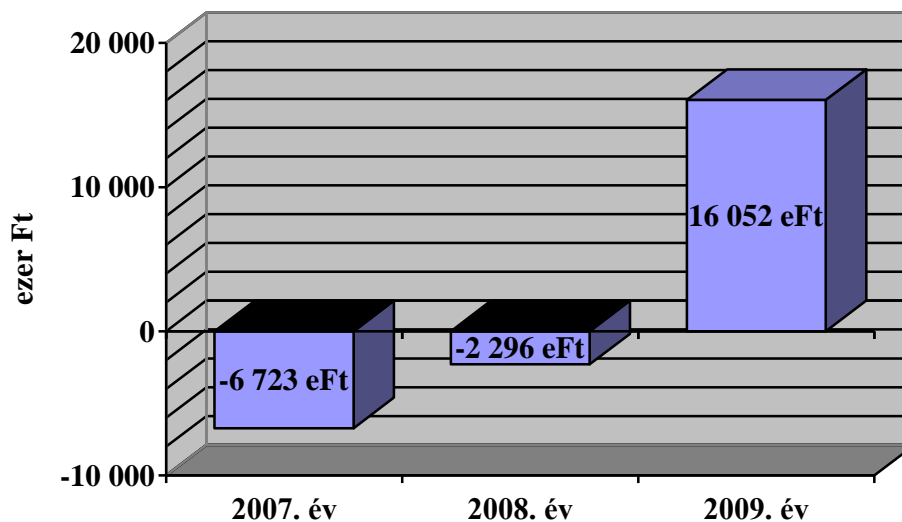
Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es cash flow kimutatás

A működési cash flow az általam vizsgált mindhárom évben pozitív volt. 2008-ra majdnem hatszorosára nőtt, viszont 2009-re 23,8%-kal csökkent.

A befektetésekből származó pénzeszköz-változás a vizsgált három évben negatív volt. A 20. táblázatból megállapítható, hogy a HÁFÉSZ COOP Zrt. a befektetett eszközökre, ezen belül főként a tárgyi eszközök és az immateriális javak beszerzésére mekkora összeget fordított. Ez az összeg 2008-ra 149%-kal emelkedett, viszont 2008-ról 2009-re majdnem kilencedére csökkent.

A pénzügyi műveletekből származó cash flow az általam vizsgált években negatív lett, ami főleg az alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változásából adódott (-610 eFt, -1.294 eFt, -44 eFt).

6. diagram: Pénzeszközök változása 2007-től 2009-ig

Forrás: 2007-es, 2008-as és 2009-es cash flow kimutatás

A pénzeszközök változása növekvő tendenciát mutat, míg 2007-ben és 2008-ban negatív volt, 2009-ben már pozitív lett. A 2007-es és 2008-as negativitást a jelentős összegű beruházások okozták, amelyek már 2009-re visszaestek. A növekedés még a szokásos tevékenységből származó pénzeszköz változás növekedéséből is adódik.

ÖSSZEFOGLALÁS

Dolgozatom célja az volt, hogy bemutassam, 2007-től 2009-ig terjedő időszakban a HÁFÉSZ COOP Zrt. eszközei, forrásai, bevételei, költségei és ráfordításai, illetve a cash flow kimutatásai mennyiben változtak, a nagyobb változások okait, illetve a pénzügyi mutatók értékét, értelmezését.

A témám magával vonja a 2008-2009-es gazdasági világválság ismertetését, amely az azt megelőző globális pénzügyi válságból alakult ki.

A kialakulásának fő oka a gazdasági fejlődésbe fektetett túlzott bizalom, mivel emiatt egyre több, és egyre kockázatosabb hiteletet nyújtottak a bankok. Ennek következtében alakult ki 2006-ban az amerikai jelzáloghitel-válság. Az ingatlan árak csökkenése során a kölcsönök elvesztették fedezetüket, amely egyre súlyosbította az ingatlanpiac, valamint a bankszektor helyzetét. Ráadásul elterjedt a hétköznapi használati tárgyakra felvett hitel is, így a hiteligénylési lehetőségek visszaesésével a fogyasztás is visszaesett.

A gazdasági világválság főleg azoknak a vállalatoknak lehetetlenítette el a további működését, amelyek hitelből tartották fenn magukat, illetve a szolgáltatás szektorban tevékenykedtek (hirtelen kevés lett a fóka és sok lett a vadász).

Az elemzésből is kitűnik, hogy a válság a HÁFÉSZ COOP Zrt.-t is elérte. 2008-ról 2009-re csökkenés mutatkozik a mérleg szerinti eredményben (-23,7%), illetve a működési cash flow-ban (-23,8%). A Zrt. bevételein - amely szolgáltatásokból származik: a saját kézben lévő ingatlanok bérbeadásából és a bolti kiskereskedelemről - is látszik a visszaesés, viszont a cég működése során hitelmentesen tevékenykedett, ami a gazdasági stabilitást is mutatja.

A kiskereskedelemről származó bevételek egyre jobban csökkennek, mely a környezetében folyamatosan épülő, bővülő multinacionális cégeknek, üzletláncoknak köszönhető (Pl.: Tesco, Penny market, Aldi, Lidl, Spar, stb.). Folyamatosan a versenytársak árai alatt adják termékeiket a fogyasztóknak, akiknek már nem a minőség, hanem az „akció” számít. A HÁFÉSZ COOP Zrt. folyamatosan arra törekszik, hogy egyre több vásárlót csalogasson kisboltjaiba, melyeknek nagy előnye a barátságos légkör, segítőkész hozzáállás,

nagy termékválaszték, a jó területi elhelyezkedés, illetve a nemrég bevezetett törzsvásárlói kártya.

Mindezek mellett még a forgalmat véleményem szerint folyamatos reklámozással, árcsökkentéssel, kiszolgálás gyorsításával (vonalkód rendszer bevezetésével) lehetne növelni.

A saját ingatlanok bérbeadásából származó bevételek is visszaestek, több az üresen álló ingatlan, illetve a bérlők bérleti díj csökkentést kérnek. Manapság egyre kevesebben nyitnak üzletet, nagy a kockázat, a bérleti díjakat nehezen lehet kitermelni.

Az Zrt. munkájának hatékonyságát a számítógépes rendszerek fejlesztésével lehetne növelni. Újabb, nagyobb teljesítményű gépek, szoftverek beruházása lehetővé tenné a munkaidő csökkentését, több idő lenne a fontosabb feladatok megoldására, növelné a dolgozók megelégedettségét. Egy vállalatirányítási rendszer bevezetése minőségi javulást, gyorsabb, pontosabb munkavégzést eredményezne. Viszont a nagyobb odafigyelés mellett a rendszer magasabb fokú szakmai és számítástechnikai ismeretszintet követel meg.

Összegezve az eddigieket a HÁFÉSZ COOP Zrt. egy folyamatosan fejlődő, mint már említettem gazdaságilag stabil cég, melynek nagy előnye a hitel igénybevétel nélküli működés., a munkájukat jól végző, összeszokott alkalmazottak, valamint a jól jövedelmező tevékenységi kör kialakítása.

IRODALOMJEGYZÉK

- 1) Korom Erik - Matukovics Gábor - Dr. Pucsek József - Sándor Lászlóné dr – Simon Szilvia - Dr. Szántó Imre: Számvitel elemzés, Perfekt Gazdasági Kiadó, 2005.
- 2) Béhm Imre: Vállalkozások megítélése, Perfekt, 1998.
- 3) Dr. Tarnóczi Tibor - Luc Soenen: Vállalkozások pénzügyeinek menedzselése, KLTE - Közgazdaságtudományi és Üzleti Képzés, 1995.
- 4) Dr. Kozma András: Vázlatok a számvitel tanulásához 2. kötet (A vállalkozások számvitele), Keletlombard Kft., 2001.
- 5) Dr. Kozma András: Vázlatok a számvitel tanulásához 1. kötet (Általános számviteli és könyvviteli ismeretek), Keletlombard Kft., 2001.
- 6) Dr. Himber Péter - Kapásiné dr. Búza Mária - Kovácsné Soós Piroska: Számvitel elemzés II., Perfekt, 2007.
- 7) Pálinkó Éva - Szabó Márta: Vállalati pénzügyek, BME GTK-TYPOTEX, 2006.
- 8) Poróczai Péterné dr.: Pénzügyi és vállalkozásfinanszírozási ismeretek,
- 9) Dr. Katits Etelka: Pénzügyi döntések a vállalat életciklusában, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., 2002.
- 10) Béza Dániel - Csapó Krisztián - Farkas Szilveszter - Filep Judit - Szerb László: Kisvállalkozások finanszírozása, Perfekt, 2007
- 11) Takács András: Beszámolóképzés és -elemzés, PTE-KTK, 2008
- 12) David Alexander - Christopher Nobes: Financial accounting: an international introduction, Financial Times/Prentice Hall, 2007
- 13) Brealey-Myers: Modern vállalati pénzügyek, Panem, 2005

FÜGGELÉK

1. melléklet: A HÁFÉSZ COOP Zrt. mérlege 2007-2009

MÉRLEG "A" változat - Eszközök (aktívák)

Az adatok ezer Ft-ban értendők.

Sor-szám	A Tétel megnevezése	2007	2008	2009
01	A. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK (02+10+18. sor)	165.411	183.301	176.370
02	I. IMMATERIÁLIS JAVAK (03-09. sorok)	45	19	
03	Alapítás - átszervezés aktivált értéke			
04	Kísérleti fejlesztés aktivált értéke			
05	Vagyoni értékű jogok	45	19	
06	Szellemi termékek			
07	Üzleti vagy cégérték			
08	Immateriális javakra adott előlegek			
09	Immateriális javak értékhelyesbítése			
10	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK (11-17. sorok)	153.469	171.085	164.173
11	Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	143.692	153.460	150.248
12	Műszaki berendezések, gépek, járművek	5.731	3.983	2.841
13	Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	4.046	13.642	10.684
14	Tenyészállatok			
15	Beruházások, felújítások			
16	Beruházásra adott előlegek			
17	Tárgyi eszközök értékhelyesbítése			
18	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK (19-25. sorok)	11.897	12.197	12.197
19	Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban			
20	Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban			
21	Egyéb tartós részesedés	11.247	11.547	11.547
22	Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban	500	500	500
23	Egyéb tartósan adott kölcsön	150	150	150
24	Tartósan hitelviszonyt megtestesítő értékpapír			
25	Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése			

Forrás: A HÁFÉSZ COOP Zrt. 2007-2009-es beszámoló adatai

2. melléklet: A HÁFÉSZ COOP Zrt. mérlege 2007-2009

MÉRLEG "A" változat - Eszközök (aktívák)

Az adatok ezer Ft-ban értendők.

Sor-szám	A TÉTEL MEGNEVEZÉSE	2007	2008	2009
26	B. FORGÓESZKÖZÖK (27+34+40+45. sor)	167.032	161.956	197.744
27	I. KÉSZLETEK (28-33. sorok)	75.973	75.326	73.646
28	Anyagok	451	448	437
29	Befejezetlen termelés és félkész termékek			
30	Növendék-, hízó- és egyéb állatok			
31	Késztermékek			
32	Áruk	75.522	74.878	73.209
33	Készletekre adott előlegek			
34	II. KÖVETELÉSEK (35-39. sorok)	66.888	77.552	85.625
35	Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	15.238	22.458	28.466
36	Követelések kapcsolt vállalkozással szemben			
37	Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	51.000	52.000	52.000
38	Váltó követelések			
39	Egyéb követelések	650	3.094	5.159
40	III. ÉRTÉKPAPÍROK (41-44. sorok)	14.195	1.398	14.794
41	Részesedés kapcsolt vállalkozásban			
42	Egyéb részesedés			
43	Saját részvények, saját üzletrészek	13.214	700	14.794
44	Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	981	698	
45	IV. PÉNZESZKÖZÖK (46-47. sorok)	9.976	7.680	23.679
46	Pénztár, csekkek	7.605	6.558	6.184
47	Bankbetétek	2.371	1.122	17.495
48	C. AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK (49-51. sorok)	2.471	3.891	1.389
49	Bevételek aktív időbeli elhatárolása	2.123	3.553	913
50	Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	348	338	476
51	Halasztott ráfordítások			
52	ESZKÖZÖK ÖSSZESEN (01+26+48. sor)	334.914	349.148	375.503

Forrás: A HÁFÉSZ COOP Zrt. 2007-2009-es beszámoló adatai

3. melléklet: A HÁFÉSZ COOP Zrt. mérlege 2007-2009

MÉRLEG "A" változat - Források (passzívák)

Az adatok ezer Ft-ban értendők.

Sor-szám	A Tétel megnevezése	2007	2008	2009
53	D. SAJÁT TŐKE (54+56+57+58+59+60+61. sor)	232.092	248.887	261.698
54	I. JEGYZETT TŐKE	200.000	200.000	200.000
55	54.sorból: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken		800	20.100
56	II. JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)			
57	III. TŐKETARTALÉK			
58	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	26.974	31.392	34.093
59	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK		700	14.794
60	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK			
61	VII. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	5.118	16.795	12.811
62	E. CÉLTARTALÉKOK (63-65. sorok)			
63	Céltartalék a várható kötelezettségekre			
64	Céltartalék a jövőbeni költségekre			
65	Egyéb céltartalék			
66	F. KÖTELEZETTSÉGEK (67+71+80. sor)	82.076	80.090	92.472
67	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK (68-70. sorok)			
68	Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben			
69	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
70	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben			

Forrás: A HÁFÉSZ COOP Zrt. 2007-2009-es beszámoló adatai

4. melléklet: A HÁFÉSZ COOP Zrt. mérlege 2007-2009

MÉRLEG "A" változat - Források (passzívák)

Az adatok ezer Ft-ban értendők.

71	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (72-79. sorok)	8.161	6.867	6.823
72	Hosszú lejáratra kapott kölcsönök			
73	Átváltoztatható kötvények			
74	Tartozások kötvénykibocsátásból			
75	Beruházási és fejlesztési hitelek			
76	Egyéb hosszú lejáratú hitelek			
77	Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben			
78	Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
79	Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	8.161	6.867	6.823
80	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (81. és 83-89. sorok)	73.915	73.223	85.649
81	Rövid lejáratú kölcsönök			
82	81.sorból: az átváltoztatható kötvények			
83	Rövid lejáratú hitelek			
84	Vevőktől kapott előlegek	556	1.814	6.605
85	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	58.497	57.251	57.923
86	Váltótartozások			
87	Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben			
88	Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben			
89	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	14.862	14.158	21.121
90	G. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK (91-93. sorok)	20.746	20.171	21.333
91	Bevételek passzív időbeli elhatárolása			
92	Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	19.756	19.181	6.487
93	Halasztott bevételek	990	990	14.846
94	FORRÁSOK ÖSSZESEN (53+62+66+90. sor)	334.914	349.148	375.503

Forrás: A HÁFÉSZ COOP Zrt. 2007-2009-es beszámoló adatai

5. melléklet: A HÁFÉSZ COOP Zrt. eredménykimutatása 2007-2009

”A” EREDMÉNYKIMUTATÁS (forgalmi költség eljárással)

Az adatok ezer Ft-ban értendők.

Tétel-szám	A Tétel megnevezése	2007	2008	2009
01	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	735.350	770.446	774.732
02	Exportértékesítés nettó árbevétele			
I	Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	735.350	770.446	774.732
03	Értékesítés elszámolt közvetlen önkölts.	116.956	130.814	129.658
04	Eladott áruk beszerzési értéke	543.468	562.337	578.642
05	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	7.972	10.185	9.943
II	Értékesítés közvetlen költségei (03+04+05)	668.396	703.336	718.243
III	Értékesítés bruttó eredménye (I+II)	66.954	67.110	56.489
06	Értékesítési, forgalmazási költségek			
07	Igazgatási költségek	73.091	75.419	46.946
08	Egyéb általános költségek			
IV	Értékesítés közvetett költségei (06+07+08)	73.091	75.419	46.946
V	Egyéb bevételek	15.360	28.585	15.713
	V. sorból: visszaírt értékvesztés			
VI	Egyéb ráfordítások	8.722	7.788	9.149
	VI. sorból: értékvesztés			
A	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (+-III-IV+V-VI)	501	12.488	16.107
09	Kapott (járó) osztalék és részesedés	19	702	27
	09. sorból: kapcsoló vállalkozástól kapott			
10	Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége			
	10. sorból: kapcsoló vállalkozástól kapott			
11	Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége			
	11. sorból: kapcsoló vállalkozástól kapott			
12	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	4.807	5.109	5.238
	12. sorból: kapcsoló vállalkozástól kapott			
13	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	142	130	324
VII	Pénzügyi műveletek bevételei (09+10+11+12+13)	4.968	5.941	5.589

Forrás: A HÁFÉSZ COOP Zrt. 2007-2009-es beszámoló adatai

6. melléklet: A HÁFÉSZ COOP Zrt. eredménykimutatása 2007-2009

”A” EREDMÉNYKIMUTATÁS (forgalmi költség eljárással)

Az adatok ezer Ft-ban értendők.

Tétel-szám	A Tétel megnevezése	2007	2008	2009
14	Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése		186	
	14. sorból: kapcsolt vállalkozásnak adott			
15	Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	140	362	21
	15. sorból: kapcsolt vállalkozásnak adott			
16	Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése			
17	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai			
VIII	Pénzügyi műveletek ráfordításai (14+15+-16+17)	140	548	21
B	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VII+VIII)	4.828	5.393	5.568
C	SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY (A+B)	5.329	17.881	21.675
IX	Rendkívüli bevételek	-		
X	Rendkívüli ráfordítások	96	50	51
D	RENDKÍVÜLI EREDMÉNY (IX-X)	-96	-50	-51
E	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (C+D)	5.233	17.831	21.624
XI	Adófizetési kötelezettség	115	1.036	3.416
F	ADÓZOTT EREDMÉNY (E-XI)	5.118	16.795	18.208
18	Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre			
19	Jóváhagyott osztalék, részesedés			5.397
G	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY (F+18- 19)	5.118	16.795	12.811

Forrás: A HÁFÉSZ COOP Zrt. 2007-2009-es beszámoló adatai

7. melléklet: A HÁFÉSZ COOP Zrt. CASH FLOW kimutatása 2007-2009

Az adatok ezer Ft-ban értendők.

	Megnevezés	2007	2008	2009
I.	Működési cash flow (1-13. sorok)	+4.393	+25.061	+19.095
1	Adózás előtti eredmény	+5.214	+17.129	+21.597
2	Elszámolt amortizáció	+8.685	+8.876	+10.010
3	Elszámolt értékvesztés és visszairás	-	-	-
4	Céltartalék képzés és felhasználás különbözete	-	-	-
5	Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	-214	-1	-
6	Szállítói kötelezettségek változása	+5.993	-1.246	+672
7	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása	-396	+554	+11.754
8	Passzív időbeli elhatárolások változása	-273	-575	+1.162
9	Vevőkövetelések változása	-1.279	-7.220	-6.008
10	Forgóeszközök (vevő és pénzeszköz nélkül) változása	-15.375	+10.000	-13.781
11	Aktív időbeli elhatárolások változása	+2.238	-1.420	+2.502
12	Fizetendő adó (nyereség után)	-200	-1.036	-3.416
13	Fizetett osztalék, részesedés	-	-	-5.397
II.	Befektetési cash flow (14-16. sorok)	-10.410	-26.013	-2.948
14	Befektetett eszközök beszerzése	-10.643	-26.716	-2.975
15	Befektetett eszközök eladása	+214	+1	-
16	Kapott osztalék	+19	+702	+27
III.	Finanszírozási cash flow (17-27. sorok)	-706	-1.344	-95
17	Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	-	-	-
18	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	-	-	-
19	Hitel és kölcsön felvétele	-	-	-
20	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése és beváltása	-	-	-
21	Végelegesen kapott pénzeszköz	-	-	-
22	Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás)	-	-	-
23	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszaf	-	-	-
24	Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	-	-	-
25	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	-	-	-
26	Végelegesen átadott pénzeszköz	-96	-50	-51
27	Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása	-610	-1.294	-44
IV.	Pénzeszközök változása (I+II+III. sorok)	-6.723	-2.296	+16.052

Forrás: A HÁFÉSZ COOP Zrt. 2007-2009-es beszámoló adatai

Köszönetnyilvánítás

Ezúton szeretnék köszönetet mondani konzulensemnek, Dr. Hernádi Lászlónak, szakdolgozatom elkészítéséhez nyújtott segítségével. Köszönetemet fejezem ki továbbá a HÁFÉSZ COOP Zrt.-nek, különösen Zelei Ilonának a cég főkönyvelőjének dolgozatomhoz való segítőkész hozzáállásáért, valamint szüleimnek, testvéreimnek, barátaimnak, akiktől az elmúlt 3 és fél év során rengeteg biztatást és támogatást kaptam.

Plágium - Nyilatkozat

Szakedolgozat készítésére vonatkozó szabályok betartásáról nyilatkozat

Alulírott (Neptunkód:) jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy a

.....

című szakdolgozat/diplomamunka

(a továbbiakban: dolgozat) önálló munkám, a dolgozat készítése során betartottam a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. szabályait, valamint az egyetem által előírt, a dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat, különösen a hivatkozások és idézések tekintetében.

Kijelentem továbbá, hogy a dolgozat készítése során az önálló munka kitétel tekintetében a konzulenszt, illetve a feladatot kiadó oktatót nem tévesztettem meg.

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot nem magam készítettem vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, a Debreceni Egyetem megtagadja a dolgozat befogadását és ellenem fegyelmi eljárást indíthat.

A dolgozat befogadásának megtagadása és a fegyelmi eljárás indítása nem érinti a szerzői jogsértés miatti egyéb (polgári jogi, szabálysértési jogi, büntetőjogi) jogkövetkezményeket.

hallgató

Debrecen,